

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 a kiadók hivatalában átvéve:
 Egy évre 18 h.
 Félévre 10 h.
 Három hónapra 6 h.
 Helyben házhoz hordva:
 Egy évre 20 kor.
 Félévre 12 kor.
 Három hónapra 8 kor.
 Kézbesi postán szállítva:
 Egy évre 24 kor.
 Félévre 14 kor.
 Három hónapra 9 kor.
 Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétévi ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyváradi, Szilágyi Dezső-u. 6.
 A szerkesztőség kéziratok visszajuttatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 277. szám. Nagyváradi Vasárnap, 1916 december 3.

Az ötödik hadikölcsönről.

Irta Kereszty Kornél, a Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának főnöke.

A magyar népnek oly sokszor kipróbált megingathatlan hazafisághoz, szilárd kötelességtudásához fordul ismét a haza. Európa népeinek gigászi küzdelme még tart, még mindig remélik ellenségeink, hogy tőkészegénynek tartott hazánk a hadviselés mérhetlen súlya alatt összeroppan.

Mint az örvendetes harctéri események bizonyítják, küzdő testvéreink hősiessége nem csökkent, nekünk itthonmaradottaknak is kitarással kell végig küzdenünk a harcot, a mi fegyverünkkel: a hadikölcsön jegyzésével. Pénzt kell adnunk az értünk küzdő, javainkat védő győztes hadseregnek. Bizzuk pénzünket a hazára, adjuk meg a szükséges anyagi eszközöket, ez a legbiztosabb út a mindnyájunk által áhitott békéhez. Elképzelhető-e egyáltalában az a legrutább hálátlan-ság, hogy annyi önfeláldozással kivívott világgraszoló győzelmek eredménye, oly óriási vér- és pénzáldozat kárba vesszen s a hadseregtől, melyet ellenség nem verhetett le, saját vérei vonják meg a segítséget? Az itthonmaradottak csüggednének el? A vagyonuk, birtokaik zavartalan élvezetében, családjuk körében megmaradottak fáradnának el a kényelmes, hasznos hajtó biztos kölcsönnyújtásban? Hiszen a jegyzéssel csak legelemibb emberi kötelességünket teljesítjük. Az állam, mely annyiak életének feláldozását kívánja, melynek módjában áll, hogy vagyonunkat követelje, szeré-

nyen csak kölcsönt kér tőlünk, kitűnő üzletet ajánl, melynek fedezetül megingathatatlan értéket ad:

a nemzet egész vagyonát, minden jövedelmét, összes munkaerejét.

Az első német hadikölcsönt 1,177.000 személy jegyezte, a másodikat már 2,691.000 egyén, a harmadiknál a jegyző felek száma már 3,992.000 volt, míg a negyediknél 5,279,000 személy vett részt. Mily csodás példaadást tárnak fel e számok! A magyarnak sokszor szemére hányták közömbösségét gazdasági és pénzügyi kérdések iránt és természetesen, de meg kell vallanunk, hogy jobbra azok jegyezték az ötödik hadikölcsönöket és úgy maradtak távol mind a négy jegyzésnél.

Az ötödik hadikölcsön a fáradhatatlan készség lelkésztől példái mellett nem kevés a száma azon jómóduaknak, részben éppen a háború következtében meggazdagodottaknak, akik nem segítik a nemzetet élet-halál harcában. Ezen, a kötelesség teljesítése előtt elillanó pénzes polgároknak, a pénzügyi hadviselés e szökött katonáinak meggyőző argu-

mentumokkal kell megértetni, hogy a harctéren az ő szabadságukért, jövőjükért küzdők majd visszajönnek s a bénán, csonkán, vagy „csak“ mondhatlan szenvedésekkel sujtottan hazatérőknek joguk lesz megvizsgálni, kik azok, akik megkimélten a háború ezer sebeitől, fájdalmaitól, a meleg otthonból erjükhez mérten nem segítették mindent áldozó véreiket.

A nagy háború utolsó stádiumában vagyunk. Csak nem lesz még egyszer alkalmunk hazafias belátásunk nyilvánítására; használjuk fel az időt, biztosítsuk végső győzelmünket, fennállásunkat és jövő fejlődésünket!

Az ötödik hadikölcsön sikere megadva harcosainknak titáni küzdelmük méltó befejezéséhez szükséges anyagi eszközöket, megrövidíti a háborút, mert tanúságot tesz ellenségeink előtt, hogy amint katonailag legyőzhetetlenek vagyunk, úgy gazdasági erőink sem lankadnak el. Csak ennek belátása győzheti meg ellenségeinket a további támadások eredménytelenségéről s vezetheti reá őket a mielőbbi békekötés szükségességére.

Polgártársak! Győzelem és béke kezünkben van, semmisítsük meg az ellenség utolsó reményét; jegyezzünk minden erőnkkel az V. hadikölcsönre!

Bethmann-Holweg a békéről.

Berlin, december 2. Bethmann-Holweg birodalmi kancellár fogadta tegnap Haly amerikai újságíró, akinek a többi közt a következőket mondotta:

— Mi már annyiszor és felsérthetetlen módon tudattuk hajlandóságunkat a béketárgyalások megkezdésére, azonban a tulsó oldalról nem támadt visszhang. Az emberiség érdekében tessék ezt és nem gyávaságból. Csodálatos, hogy az ellenfél még mindig nem akarja feledni a reménytelen küzdelmet. Helyzetünkről röviden csak ennyit: A hosszú német front egyetlen méterjéért sem kell aggódnunk.

Ez évi nagy karácsonyi eladásomat hétfőn, e hó 14-én megkezdem.

A raktáron lévő összes batiszt-, selyem és szövetbluzok, pongyolák és juponok, kötények, csipkegallérok olcsó áron lesznek elárusítva.

Nagy választék finom gyapju szövetekben, mosó kelmék és costum bársonyokban. Ruha selymek és szörmékben. Kézimunka különlegességek. Fehérneműek, gallér, kézelők, nyakkendők.

CZILLÉR IMRE nagyáruháza.

Biharmegye Ferenc József emlékgyűlése.

Biharország tegnapi rendkívüli közgyűlése méltóan áldozott az elhunyt nagy király emlékének. Ezt pedig Miskolczi Ferenc dr. nagyvonalú, finom veretű beszédében találta meg a közgyűlés megilletődött közönsége, amely e beszéd minden szépségén keresztül meglátta az elhunytban az emberit és királyi vonásokat, mindazt, ami nekünk felejtethetlenné tette őt. A beszéd mély hatását jellemzi, hogy Karácsonyi János dr. c. püspök indítványára úgy ezt, mint Beöthy László dr. beszédét a vármegye jegyzőkönyvébe iktatják.

A közgyűlésen sokan jelentek meg, köztük Karácsonyi János c. püspök, Beöthy László v. b. t. t., Böllény József, Morvay Zsigmond, Fráter Emil képviselők, Pálffy Lajos, Radu Jakab dr. kanonok, Pappzászló Károly stb.

Miskolczi Ferenc dr. főispán a közgyűlést megnyitotta s elmondotta ünnepi beszédét, amelyet állva s mélyen megilletődve hallgattak meg.

Tekintetes Közgyűlés!

Azon célból hívtam egybe Biharvármegye mélyen tisztelt közönségét, hogy igaz fájdalomnak, mély gyászának és részvétének kifejezést adhasson. Erre vonatkozólag felkérem a tekintetes Alispán urat, hogy javaslatait megtenni szíveskedjék.

Tekintetes Közgyűlés!

Amitől az utóbbi időben annyira féltünk és mindig rettegtünk, bekövetkezett.

Első Ferenc József, Ausztria császára és Magyarország apostoli királya Schönbrunnban folyó évi november hó 21. én este 9 órakor csendesen elhunyt. A mi meleg és hálás szeretetünkkel övezett, dicsőségesszen uralkodó nagy királyunk elköltözött őseihez az öröklét honába. Gyászba borult Magyarország és november 30. án Bécsben a leggyászosabb temetésre gyűltek a magyarok. Mély fájdalom és gyász tölti el mindnyájunk és milliók szívét, hogy a könyörületet nem ismerő halál elragadta szeretett öreg királyunkat tőlünk, mielőtt leghőbb vágyát: a dicsőséges békét megérhette volna.

Mi magyarok nagyon nehezen és keservesen válunk meg a bibliai kortól ért aggastyántól, igaz tisztelettel, szeretettel és hódolattal körülvett nagy királyunktól, akinek pedig közeli elárvosására, — magas korát tekintve, — a mulandóság változhatatlan törvénye szerint, már el kellett készülnünk. Fájjaljuk végtelenül az elválást, mivel megdicsőült királyunk már teljesen megismert és megértett bennünket.

Egygyé forrott velünk és a magyar nemzet és királya között lassanként ki-

fejlődött az összetartozandóság és egymásra utaltság érzete. Ez pedig főfontosságú tény! Hiszen ha a magyar történelemben lapozunk, azt látjuk, hogy nemzetünk életében fényes, dicső korszakok után, következtek szomorúak és sötétek! Amidőn Magyarország mint állam, csak névleg létezett! A történelem igazolja, hogy a magyar nemzet a hatalom tetőpontján, vagy a sír szélén állott, ami a nemzet királyával egyetértett, vagy vele szemben állott! Viszont királyi akkor voltak leghatalmasabbak, mikor őket a nemzet szeretete, bizalma és hűsége támogatta. Ilyen király volt Első Ferenc József.

Amidőn a magyar nemzet, már már raményét veszítette, hogy alkotmányát visszaverje, Ő Felsége, Első Ferenc József kibékítvén a nemzetet, visszaállította a magyarok alkotmányos szabadságát. Ezen királyi ténnyel megalapította az új Magyarországot, megalapozta annak jövőjét, ujja teremtette a magyar államot és ez által örök hálára kötelezte a magyar nemzetet!

Első Ferenc József szakítva elődjei negyedfélszázados szerencsétlen politikájával, az egységes és összetett Monarchia abszurd és odiosus eszméjével, egymaga többet tett Magyarországot felvirágoztatására, és a magyar nemzet megerősítésére, önállóságra és függetlenségre érdekében, mint a Habsburg és később a Habsburg Lotharingiai házból származott elődjei, összesen és együttvéve! Ő ismerte fel elsőnek, a Habsburgok közül a magyar nemzet sulyát értékét és fontosságát Ő láttatotta a haza hőcsévvél: Csák Ferencel, a kiegyezést és Ő biztosította ez által a magyarok jövőjét, soha el nem képzelt fejlődését és minden térszeli haladását.

Nem volt uralkodó, ki jobban magának mondhatta volna alattvalói szívét, Ő, kinek uralkodói erényei tiszteletet, bölcsesége elismerést, kivételes magas életkorában munkássága és kötelesség érzete, csodálatot érdemeltek és bámulatot keltettek, nemcsak itthon nálunk, hanem az egész művelt világon.

Népei iránt a jóságos atyai szeretete, törvény és alkotmány tisztelete, közmondárcos lett. Mindezek oly szilárd összekötő kapcsolatot létesítettek közte, és népei között, melyet nem téphetett szét földi hatalom!

Magyarország népe úgy könyözött ravatalát és úgy könyözi sírját mintegy nagy fájdalom érzésében összeforrt család. Érezzük mindannyian, hogy első Ferenc József magyar király korona nélkül is király volt.

Hosszu élete folyamán, rendkívüli súlyos csapások és megpróbáltatások neheztedtek rá, de Ő az igaz és erős férfi, nem roskadt le alattuk a munkából és kötelességteljesítéséből marított erőt, s népei boldogságának élt! Különben a sors nehéz szenvedéseket, csak a kiváló erős lelkekre mér.

Nagy királyunk nincs többé! Elszorult szívünk halálának hírére. Fájjaljuk, hogy nem adott meg Nekí, oly sok szenvedés után, a méltó jutalom, hogy megérhesse a dicsőséges békét, Ő hősiesszen küzdő hadseregünk győzelmei folytán csak bepillantott az „Igrete földjére“ de oda már be nem juthatott.

Nyugodjunk béle a változhatatlanba, ne kishitűsködjünk! Fordítsuk tekintetünket a sötét, mélyeséges gyású bonáról a regyogás vidékére! Nagy fájdalomunkban ne feledkezzünk meg a háláról! Hálás szívvel fordultunk a kegyelem Istenéhez, hogy nekünk I. Ferenc Józsefet adta és oly sokáig megtartotta! hálátlansan forduljunk a mindennek Teremtőjéhez és megtartójához, hogy nekünk olyan utódot adott, aki Ő tőle tanulhatta el az uralkodás nagy, magasatos, de nehéz, terhes és felelősségteljes művészetét! Már ez egy fő biztosíték arra, hogy az új király, IV. Károly őfelsége, méltó utódja lesz nagy elődjének!

Forduljunk a nagy Istenhez, a minden királyok királyához. Könyörögjünk és imádkozzunk, hogy adjon megdicsőült nagy királyunk sokat fáradozott és szenvedett testének a sírban csendes nyugodalmat és szép lelkeknek a manyekben méltó jutalmat!

Ami nagy fájdalomunkra enyhülést csak a hit, a mindent elenyésztesítő átváltoztató idő adhat és azon biztos tudat, hogy nemes példája hatni és nagy szellem felettünk továbbra is örködni fog! Bár nagy királyunk egy boldogabb hazába szállott. Itt fog Ő élni közöttünk, mert szent emléket, a magyar nemzet kegyelme meg fogja őrizni lelkében örökkön örökké időtlen időnkig!

Fráter Barnabás

alispán javasolja, hogy a vármegye jegyzőkönyvében örökítsa meg a király emlékét, a részvét kérés jeléül 30 napig gyászszalagot viseljenek, a hivatalos levelezésnél fekete pecsétet használjanak s járuljanak hozzá a király emléket megőrkítő budapesti szobor alapjához.

Az indítványt elfogadták.

Dr. Beöthy László beszéde.

Ezután dr. Beöthy László v. b. t. t. a következő magas szavazatú beszédet mondotta:

Méltóságos Főispán ur!
Tekintetes vármegyei közgyűlés!

Amidőn azok után a kinaszikuson s 911 és tömör szavak után, amelyekkel Őnédje

Markovits és Weinberger cég téli újdonságai

megérkeztek

és pedig: Szövetek, selymek, barchetek, flanellek, blousok, pongyolák, kész női és férfi fehérneműk, valamint ernyők. — Különös figyelmet érdemel a nagy választéku női őszifelöltő és köpenyraktár, mely a legszolidabb olcsó árban lesz kiárusítva. Costümruhák saját műhelyünkben közismert jó és divatos kivitelben készülnek. Intézeti gyermekfehérneműk, harisnyák, kötények.

Telefon 11-09

művelt nyugat kulturájához és szabadelvi intézményeihez: ezek voltak azok a tulajdonságok. S ezek az értékes vonások megértő hasonló vonásra találtak nagy uralkodók lelkében, mert ő is a jogot választotta kormányzata alapjául; lovagiassága szállóigévé vált, azt pedig, hogy mennyire akart és tudott a korral haladni, fényesen tanúsítják azok a törvények, melyek az ő hozzájárulásával jöttek létre s amelyek törvényírunkban a valódi liberalizmusnak és demokratikus fejlődésnek mind megannyi uttoróját, mind megannyi gyöngyét alkotják.

A király és nemzet világnézetének, felfogásuk találkozásának köszönhetjük a közfűk való meggyezés létrejöttét s ennek a meggyezésnek megteremtése képezi az ő nagy alkotásokban oly gazdag uralkodásának valóságos remekművét.

Mert ezáltal léptük át annak a korszaknak a küszöbét, melynek hosszú tartama alatt sziklaszilárdá lett a trón, alkotmányának teljes élvezetében rohamosan fejlődött és erősödött a nemzet s az ő személyében egyesülő két államfél egymáshoz való viszonya intézményesen rendeztetvén, ezáltal tekintélyük és súlyuk kifelé annyira emelkedett, hogy ezen időponttól kezdve szavuk irányító hatással bírt a világesemények intézésénél.

Miúdezekért a legmélyebb hálával tartozunk neki. De a megpróbáltatás eme nehéz napjaiban is köszönettel tartozunk a sorsnak is azért, hogy lehetővé tette számunkra hálánkat vele szemben leróhatói. Leróhatni azzal, hogy megszereztük alyai szívének azt az örömet, hogy élete utolsó napjaiban annyi nyelvet beszélő összes népeit egy teljes egységben látta összeolvadni a trón és a haza védelmében s egymással versenyezve venni el ezen nagy ideálokért a vértanui halált, felírva ezzel nevüket a halhatatlan hősök lapjára, mely napra a mi nemzetünk, ezt jogos önérettel mondhatjuk, az első köztől is az első helyet foglalja el.

Felszólalásom végéhez értem. Az ő emlékét megörökíteni: ez a feladat nem reánk várakozik. Ezt helyettünk elvégezte *O maga* hőségese. De drága emléket áldani, ez a mi kötelességünk. És ezt a szent kötelességet, amelyet egyenesen lelkünk becsülete ir parancsolólag számunkra elő, teljesíteni is fogjuk utolsó lehetetünkig. Akkor pedig utódainkra értékes, szent örökségül hagyjuk hátra, hogy nagy fejedelmünknek, a mi jószágos öreg királyunknak emléke ne csak a magyar nemzet fényes történetében, hanem a nemzet fiainak hálás szívében is örökké éljen.

Karácsonyi János c püspök

indítványozza, hogy *Miskolc*zy Ferenc dr főispán és *Beöthy* László dr v. b. t. t. hatalmas beszédeit a vármegye jegyzőkönyvében örökítse meg.

Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Miskolczy Ferenc dr főispán:

A hozott határozatok folyó hó 4 én d. e. 11 órakor a vármegyeház kistermében artandó hitelesítő ülésen fognak hitelesíteni. Ennek kijelentése után

Nagy halottunk poraira a teremtés Urától, áldást és örök nyugalmat kérve, a vármegye rendkívüli közgyűlését berekesztem.

* **Köhögés**, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a *Farkas* féle *hurut szeletke*. Ára 1 kor. Kapható *Farkas* István „*Apolló*” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

A hadisegélyesek és a városi pénztár.

Az Augusztó gyorssegély-alap gyors támadása.

A városi pénztár működése került tegnap megvitatás alá egyik lapírársunkban, mert elsején a hadisegélyes asszonyokat nem fizették ki. Nem avatkozunk bele a közigazgatási injuriát nyilvános tárgyalásába, azonban rá kell terebnyünk a figyelmet arra, hogy a hadisegélyesek kielégítése minden kulturvárosban decentralizálva tudja megoldani feladatait. Mindentit kerületenkint fizetik ki a hadisegélyt, s e kifizetésnél jelen van a kerületi rendőrkapitány, aki nemcsak a rendre ügyel, hanem a személyazonosságot is igazolja s vigyáz, hogy visszaélés ne történhessék.

Minderre a városi pénztárnak ilyenkor, elseje táján nincs ideje. Elsősorban, ugye, a tisztviselők és tanítók fizetését kell kiadni, mert ezeknek szükségük van a gyors garasra.

E célból már napokkal előbb egész estig könyvel a számvévség, hogy a tisztviselő elsején pőszt kaphasson. Ilyen fizetés 1400 eszeiben történik s ez mind 1—2 nap alatt zajlik le. Elsején jelentkeznek azok, akiknek letetsik vannak a városi pénztárban, kamatozó értékpapírok, amelyeknek szelvényeit is kell vágni s kifizetni. Ezekkel együtt 2000 fizetést teljesít a pénztár. Lehet-e kívánni a jogos érdekek sérelme nélkül, hogy a sorrendtől eltérjen a főpénztár vezetője?

Mit csinál tehát a városi pénztár? Dél előtt kielégítette a jogos érdekeket s dolgozott délután fél 2 óráig ugy a főpénztáros, mint az ellenőr s az egész szervezet. Rosszul tudja a cikkíró, hogy délután 4 órakor kezdődik a hivatalos óra. Háromkor miandnyáján ott voltak helyeiken, amelyeket fél 2 órakor hagytak el rövid időre.

Délután zárlatot készítettek s készítenek mindannap. Mi az a zárlat? Ahány naplóban valami kezelés történik és majdsem mindben történik, mert egyik tisztviselő a házipénztárból, a másik a világítási, a harmadik a kövezetvám alapból számol, továbbá az előlegeket is kell vonni, elszámolni, megfelelő helyre bevezetni s mindezeket az összes tételeket össze kell adni, összegegyeztetni a pénztárral, amelynél még egy fillér hiányt is keresni kell, akkor láthatja a nem felületes bíráló, hogy itt bizony nagy és felelősségteljes nehéz munka folyik. Még ha hónap közepén jönne a megróvás — indokolt esetben — hagyján, de elsejétől hatodikáig olyan tömegét a munkának kell ledolgozni, egy ventiláció nélküli romlott levegőjű helyiségben, amely nem teszi jogossá az igaztalan kritikát.

Ne a főpénztárhoz utalják tehát ilyen napokon a hadisegélyeseket, hanem kerületenkint szervezett fizető helyekhez, mert a szegény asszonyoknak nincs idejük várakozni, rá vannak utalva a hadisegélyre, amely nélkül egy napig sem tudnak élni, gyerekek is sírnak odahaza, viszont nem kívánhatják, hogy megelőzzék a szintén fizetésükre utalt tisztviselőket és tanítókat. Ez igazságtalan volna, viszont az ő igazukat sem szabad hallgatással mellőzni. De

nem úgy kell szerezni elégtételt nekik, hogy a munkás és folyton dolgozó hivatalnokokon üssünk egyet.

E tisztviselők reggel 7 től délután fél 2-ig, délután 3 től este 7 ig a panasztól időben is dolgoztak s a hadisegélyesek közül, mint *Szűcs* Géza főszámvevő közli velünk, 140-et kifizettek, tehát az információ rossz volt, amin a cikkíró elindult. A polgármester se haragudott, csak kérte a lehetőt. Többet nem.

Nem jó politika az, ha az Augusztó-gyorssegély alap úgy elterjeszkedik, hogy dirigálni akar a városházán is. A gyorssegély alap nem kívánhat többet, mint azt, hogy az ő kliensei szaporodjanak. Ennél tovább az Augusztó alap sem terjeszkedhet sehoh.

Városatyá-választás.

Várad-Olasziban és Ujvároson

Ma, vasárnap két városrészben lesz városatyá választás Nagyváradon: Várad-Olasziban és Várad-Ujvároson.

A várad-olaszi kerületben a dr *Molnár* Imre nyug. jogtanár lemondása folytán megüresedett tagsági helyet töltik be.

A polgárság egyhangú bizalma újból a lemondott kiváló fértni felé fordult, akinek három évtizedes önzetlen, buzgó munkásságát kívánja továbbra is a város és a polgárság részére biztosítani s ezért kérte fel újból az összpolgárság jelöltjéül.

A választó polgároknak azonban erkölcsi kötelességük, hogy minél tömegesebben szavazzanak is a mai választásnál s ezzel is kifejezzék nagyrabecsülésüket dr *Molnár* Imre kiváló személye iránt.

Az ujvárosi kerületben dr *Adorján* Emil helyére szintén egyhangulag jelölték *Zboray* Gyulát, aki már volt egy ízben tagja a törvényhatóságnak s a legutóbbi választásnál csak 2 szavazattal maradt kisebbségben. Darsék, széles körben előnyösen ismert iparos polgár.

A választás az olasz kerületben a kir. pénzügyigazgatóság palotájának nagytermében lesz.

Választási elnök: dr *Hoványi* Gyula; jegyző: dr *Doszpoly* Dzsó fogalmazó; leíró: *Sólyom* Gyula tb. irodai igazgató; személyazonossági tanúk: *Magyary* Jenő és *Pogácsás* György számtisztek.

A rendőrség képviselésében *Zilahy* Antal r. felügyelő van kirendelve.

Az ujvárosi kerületben a szavazás a tűzoltó laktanyában lesz.

Választási elnök: dr *Mihelffy* Lajos; jegyző: *Pásztor* Bartalan I. aljegyző; leíró: *Batz* Endre irodatiszt; személyazonossági tanúk: *Szarka* Ignác és *Magyary* Ferenc számtisztek.

A rendőrség képviselésében *Komény* Ignác r. alkapitány.

A választás reggel 8 órától délután 4 óráig tart.

* **Megfagyott** széltől kivörösödött arc, orr, kéz ápolására és felhívására gyors és biztos hatású a *Harmattaj* cróme és hozzávaló szappan. Kapható *Farkas* István „*Apolló*” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Telefon 13—02.

Harc nyugaton.

Berlin, december 2. A nagyfőhadiszá-
llás jelenti:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábor-
nagy hadserege. Az Arce mindkét part-
ján a St. Pierre Waast erdőnél és a Som-
mémól délre Faulnes mellett időnként erős
tüzérségi harc fejlődött.

Az orosz támadások csufos kudarca.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy
arevonala. Az oroszok előretörései Smor-
gontól északra és Pinskától délre nagy
vesztéseikkel mellett meghiúsultak.

József főherceg vezérezredes harc-
vonala. Az oroszok és a románok táma-
dásai az Erdős Kárpátokban és az er-
délyi határterületen tovább tartanak.
Tegnap megrohanták, amely főleg a Baba
Ludováról és a Gura Rucadanál, Dorna-
vástól keletre, valamint a Profusu és Ojtoz
völgyben levő állásaink ellen irányult,
hiábavaló volt és az ellenség súlyos vesz-
teségeivel járt.

Az erdős Kárpátokban német csapatok
ellentámadásai alkalmával **egy helyen
több mint 1000 foglyot ejtettünk.**

Az oláh első hadsereget átítottuk. 6166 fogoly, 49 ágyu.

Balkáni harctér.

Mackensen vezértábornagy hadso-
portja. Az oláhországi harcok nagy csa-
tává fejlődnek. A Kämpolungtól délkeletre
fekvő területtel előretörő hadseregszárny az
erdős hegyekben a Dimbovica szakasz mind-
két oldalán harcolva tért nyert. **Az első
román hadsereget, amely az Ar-
gesuinál, Pitestitől délkeletre
harcba bocsátkozott, német és
osztrák-magyar csapatok makacs
küzdelem után átítotték és meg-
verték**

A már sokszor bevált 18. bajor tartalék
gyalogezred, amely egészen egy hadosztály
törzs hadiszállásáig tört előre, az ott elfo-
gott vezérkari tisztelnél olyan parancsot ta-
lált, amelyből kitűnik, hogy **az általunk
átított állásban az első hadsereg-
nek az utolsó emberig kellett
vona harcolnia.**

A hadsereg vezére nyilván ismerve
csapatainak csakély erkölcsi értékét, da-
gályos román frázisokban azt a várakozást
fejezte ki, hogy „csapataink kitaranak és
mindhalálig küzdenek a kegyetlen bar-
bárok ellen”. Ezt azzal a fenyegetéssel
toldotta meg, hogy a gyávákat pedig rö-
gön kivégezteti.

Tovább lefelé majdnem a Dunáig har-
colva **elértük Argesult.**

December 1 én, amennyire eddig meg-
számolható volt, 51 tisztet és 6115 főnyi

legénységet elfogtunk, továbbá 49 ágyut
és 100 megrakott löszerkocsit, valamint
sok száz egyéb csapatjárművet zsákmá-
nyoltunk.

A Dobrudzsában bolgár csapatok erős
orosz támadásokat visszevertek.

Macedóniai front.

Az antant előtörései ezen a harctéren
is Monasztirtól északnyugatra és Bru-
nisténél ismét teljesen eredménytelenek
maradtak.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Megvertük az oláh első hadsereget.

Az Argesult elértük. 6000 fogoly.

Keleti harctér. Budapest, dec. 2. (Hivatalos.) Bukaresttől dél-
nyugatra elértük az Argesul alsó folyását. Az ellenség minden kísér-
lete, hogy a dunai hadsereg előnyomulását ellentámadásokkal megállítsa,
hiábavaló volt. Pitestitől délkeletre és keletre az **első román hadsereg
ismét harcba bocsátkozott.**

Stratineszku tábornok parancsában valamennyi tisztjének és csa-
patának meghagyta, hogy „álljon meg a helyén”, mert ettől a csatától
függ Románia sorsa.

Az osztrák magyar és német csapatok heves küzdelem után
visszaverték az ellenséget. **Egy bajor ezred az Argesul-völgyben messzire
az ellenség átlört vonalain túl nyomult előre. A románok rendetlenül hát-
rálóknak.**

A Dimbovica-völgyben, Kämpolungtól délkeletre is megtörtük
a románok ellenállását.

A Brahova völgyben az ellenség ellentámadása az ott harcoló osz-
trák-magyar ezredek ellentállásán megtört. **A tegnapi napon ejtett zsák-
mány: több mint 6000 foglyot, 4 ágyut és 100 megrakott lösz-
erkocsit számláltak meg.** Jellemző az ellenség vereségének mértékére.

Az oroszok hasztalan kísérelték meg, hogy kárpáti offenzívájuk-
kal a románokon még az utolsó órában segítsenek. A románok táma-
dásai a Tolcsanitól nyugatra emelkedő határhegységben és két orosz
hadsereg rohamtámadása Arz és Kövess tábornokok vonalai ellen teg-
nap éppugy meghiúsultak, mint az előző napokon. **Szokatlanul súlyos
vesztések az ellenség oldalán: egyelőre az egyetlen eredmény, amelyet a
kárpáti tehermentesítő offenzíva eddig felmutathat.**

A Kárpátoktól északra a császári és királyi haderőknél nincs
semmi ujság.

Az olasz tüzérség működik.

Olasz harctér. Budapest, dec. 2. (Hivatalos.) Az olaszok
ágyutüzüket a Karszt szakaszon nagy löszermennyiség felhasználásával
folytatták. A tüzérségi tűz különösen a fensik déli részén éjszaka is
élénkebb volt, mint eddig. Ellenséges repülők támadása a Wippach
völgy hegységei ellen a legesekélyebb eredménnyel sem járt.

Románia pusztit előlünk.

Budapest, december 1. (Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség
arról értesül Jassyból, hogy erélyes rendszabályok történtek mindama
gabonának és olajnak elpusztítására, mely Romániának ellenség által
fenyegetett részeiben fekszik.

Bukarest előtt.

Budapest, december 1 (Saját tudósítónktól.) A Vossische Ztg. jelenti:
**A szövetséges csapatok Bukarest külső erődövezetének tüz-
körzetébe jutottak.**

Bukarestet csak rövid ideig tarthatják.

Budapest december 2. (Saját tudósítónktól.) Millanóból jelentik: A
Corriere della Sera tudósítást közöl Párisból az oláh helyzetről.

A váratlan balsors — írja a lap — az egyik fontos állást a másik
után ragadta el. **Pilesti vasuti csomópont elvesztése a visszavonulás fojglatá-
sát jelenti az egész vonalon ama titokzatos és megismerhetetlen tervek
miatt, amelyeknek keresztülvitelére az orosz segítő erők nagyon gyen-
gék és késedelmeskedők. Ugyilátszik Bukarestet, amelyet az oláh
kozmány máris elhagyott, csak néhány napig tudják tartani, hogy
lehetővé tegyék Bukarest feladása ellen nyilvánított aggodalmakat, ame-
lyeket, mint üres szentimentalizmust, félre kell vetni.**

A Népszövetségi Hitelszövetkezet és az ötödik hadikölcsön.

a Népsz. Hitelszövetkezet nyilvános aláírási hely.

Az ötödik hadikölcsönre vonatkozó hivatalos hirdetésny közlésétele alkalmával már megirtuk, hogy a Népszövetségi Hitelszövetkezet a hadikölcsönérdekében messze-menő asitációt indít.

A Hitelszövetkezet igazgatósága által a tagokhoz intézett felhívásnak meg is volt az eredménye. Már eddig is igen sok jegyzés történt a Hitelszövetkezetnél. Tekintettel a nagy érdeklődésre, a Hitelszövetkezet vezetősége megtette a kellő lépéseket, hogy mostantól kezdve a Népszövetségi Hitelszövetkezet a nyilvános aláírási helyek sorába felvétessék. Tegnap jött meg a pénzügy-miniszter döntése mely — a Hitelszövetkezet által kifejtett buzgóságot és elért eredményeket méltányolva, — a Népszövetségi Hitelszövetkezetet felveszi ama pénzügyintézetek sorába, amelyek hadikölcsönöknél nyilvános aláírási helyek gyanánt elismertetnek.

Ennek folytán a Hitelszövetkezet igazgatósága elhatározta, hogy akcióját még szélesebb körökre kiterjeszti.

Már jeleztük, hogy a Hitelszövetkezet igazgatósága módot kíván nyújtani minden tagjának a hadikölcsön jegyzésére. Ezt az által lehet legcélszerűbben elérni, ha a készpénzjegyzés mellett lehetővé tételük a tagok részére, hogy különböző évtársulati tagsági könyvecskéiket is lekössék a hadikölcsönjegyzés esljaira. Sőt kimondotta a Hitelszövetkezet igazgatósága, hogy

akik az 1917 ben megalkuló ötödik évtársulati befizetési könyvecskéiket lekötik, azok is jegyezhetnek hadikölcsönt, úgy hogy a jegyzett összeget heti részletekben törlesztik le a Hitelszövetkezetnél és az évtársulat a 6 százalékkal kamatozó hadikölcsön kötvényt és a maradvány készpénzt kapják kezeikhez.

A Hitelszövetkezet igazgatósága ezeket a jegyzési módokat a legszélesebb körökben ismertté kívánván tenni, a Tiszántúl mai számához felhívást és aláírási lapot mellékel. A Tiszántúl rendkívüli és folyton szélesbedő elterjedtsége biztosíték amelleit, hogy a felhívás a legszélesebb körben visszhangra fog találni.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet legközelebbi befizetési napja holnap, hétfőn lesz. Holnap d. e. 10 től és d. u. fél 3-tól kezdve aláírások elfogadtatnak. Kedd estig kedvezményes árfolyamon lehet hadikölcsönkötvényt jegyezni.

A lapunkhoz mellékel felhívás mindenről bőszeges tájékoztatást nyújt. Részletes felvilágosítással a Hitelszövetkezet igazgatósága a délutáni órákban készséggel szolgál.

* Egy középkorú nő állást keres, akár szakácsnőnek, akár házvezetőnőnek. Külső és belső gazdaságot érti, vidékre is megy. Jó bizonyítvánnyal rendelkezik. Cím a kiadóban.

Nagyvárad részvétirata a királyhoz.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg elhatározta, hogy mély-séges gyászát és részvétét a legmagasabb trón elé juttatja felirat útján.

Az Öfelségéhez küldött feliratot Lukács Ödön elkészítette s tegnap küldték el a kabinetirodához.

A felirat szövege a következő :

*Császári és apostoli királyi Felség !
Legkegyelmesebb Urunk !*

A magyar nemzet sötét gyászal övezi folkent apostoli nagy királyának I. Ferencz József Öfelségének ravatalát. A nemzeti gyász s megható symphóniájában részt vesz Nagyvárad város közönsége is s mély bánattól lenyűgözve Felséged királyi trónja elé járul, hogy taróvja a kegyelet és hála adóját megdicsőült uralkodója iránt.

A gyász komor színeibe öltöztetett fejedelmi ravatal érzetű igazán a nemzettel azt a nagy veszteséget, a mely I. Ferencz József halálával érte. A visszaemlékezés képzelete elé állítja a koronás ifjút, a ki háborus idők bajai között vesi át országának kormányzását, de az eszernyi baj között is nemes lelki erővel kellő időben felül emelkedik minden elötítéleten, kizár minden szubjektív eszelkedetet, alárendel minden érzést, minden ösztönt, leküzd minden szenvedelmet, minden ellenszenvet akkor, amikor királyi hivatását kell betöltenie.

Maga előtt látja a királyi férfiut életét, amidőn magyar nemzet közjogi helyzetének tisztázásán dolgozik, életét s nagy művébe bele viszi tudását, nemes érzését és felekült lelkületét s a nemzettel való együttműködést így biztosítva s hazának az új élet és új igények követelményei szerint való fejlesztésén fáradságot, pihsenést, eszigedést önkíméletet nem ismerve buzgólkodik.

Megjelenik előtte midőn a bánat felhője borul királyi szívére s a sors csapásai akarják kikészdeni lelki erejét. Emelkedett érzéssel emlékezik vissza, hogy mily önuralommal türté király a kínzó fájdalomkat, s mily türelmes megadással és felekült lélekkel hordozta a fájó régi, s a vérző újabb sebeket.

Sajgó lélekkel szakad el most királyától a nemzet midőn viszontagságos s leg-hullámzóbb élet után melyről az ember tragédiája beszélhet — békés fejedelmi ösz alakját földet rázó ágyudörgés kíséri utolsó útjára, jóságos szívét megdermeszti a halál s felekült lelkét magához váltja az örökkévalóság.

A gyászolók milliói sorában magradulva áll meg Nagyvárad város közönsége is nagy fejedelmének gyászos ravatala előtt. Mint a nemzeti élet egyik tevékeny szerve különösen érzi, hogy I. Ferencz József nagy királyának kimulásával oly koronás fő hanyatlott le, a mely böles kormányzati szellemnek volt kutforrása, oly uralkodói kéz pihent meg örökre, a mely népei jólétén fáradhatatlanul dolgozott s oly szív dobbant utolsót, a mely nemesen érzett, végtelenül szeretett, de talán épen ezért a legjobban vértett is.

Mély megindultsággal fejesi tehát ki a város közönsége I. Ferencz József a nagy

király elhunytá felett érzett fájdalmas részvétet, s alattvalói hódolattal kéri Felségedet, hogy azt kegyesen fogadni méltóztassék.

Nagy fájdalomnak egyszerű jele ez, de egyik levele annak az örökköld babirkoszonának, a mellyel a hálás magyar sziv övezi nemes uralkodója emléket s hozzátartozik ahoz a mélysaéges kegyelethez a mellyel a nemzet geniusza örökköld uralkodója megdicsőült lelkének nyugalma felett.

Kelt Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1916. év november hó 25 én tartott közgyűlésében.

A város közönsége nevében :

Lukács Ödön,
főjegyző.

Rimler Károly,
polgármester.

A Kath. Népszövetség második háborus délutánja.

Halász Gyula, Fischerné—Szalay Stefánia, Fischer Margit, Bihari Akos, Schmelczer Béla.

Ma tartja meg a Katholikus Népszövetség második háborus délutánját, melyet a közbejött országos gyász miatt 26-ról négyre halasztottak.

A Katholikus Népszövetség ünnepélyei mindenkor kimagaslóan nagy műsorok változatossága és magas színvonala, mint látogatottságuk által. Minden népszövetségi ünnepélyen egészen megtelik a Katholikus Kőr Szent László terme érdeklődő közönséggel, melynek sűrű soraiiban az egész nagyvárad kerestény társadalom képviselve van. Erre a nagy érdeklődésre rá is szolgál a népszövetségi ünnepélyek, melyek műsorát mindig a legnagyobb gondossággal állítja egybe a vezetőség.

A mai ünnepély is minden tekintetben méltó lesz a Népszövetség eddigi háborus délutánjaihoz. Képviselve van a műsorban mindenek előtt a klasszikus zene, melynek szépségeit hivatott művészek fogják a közönségnek interpretálni. A magyar zene egyik legszebb alkotásában is lesz alkalmunk kiváló előadásban gyönyörködni. Az ünnepi szónok tudása, szónoki képessége és egyénisége egyik fővonzóereje az ünnepélynek. Alkalma lesz a közönségnek a magyar színművészek egyik legjelesebbjének szavalatát is élvezni, úgy hogy a mai műsor egyike a legsikerültebben összeállítottaknak és legnívósabbaknak. A tiszta jóvedelem fele a Kath. Növédő Egyesület anya és csecsemővédő intézetéé.

Az ünnepély ma d. u. 5 órakor a Kath. Kőr Szent László termében fog megtartatni s műsora a következő :

Liszt: Trois paraphrases. Zongorán előadja: Fischer Margit, az Orsz. Zeneakadémia növendéke.

2. Idealizmus és mammonimádás. Ünnepi beszéd, tartja Halász Gyula polgármester.

3. Spiller A: „Repülj focskóm.“ Magyar ábránd. Hegedűn előadja Schmelczer Béla III. é. tan. jel. Zongorán kíséri: Resch Mihály székesegyházi karnagy.

4. a) Juhász Jenő: Szent László! Tartad fölénk a pajzsot!

b) dr Krüger Aladár: Bem apó diákja. Költemények, szavalja Bihari Akos.

5. Mozart: Versenymű D moll, Rszineka.

adentiaival. Zongorán előadja Fischer Margit, mások zongorán kíséri: Fischer Ervinné Szalay Stefánia, okleveles zenetanárnő.

A műsor egyes számai alatt az ajtók zárva tartanak. Belépti díj nincs, de szíves adományok köszönettel fogadhatók. Belépti jegyül a meghívó vagy a népszövetségi tagsági igazolvány szolgál. Fenntartott helyek a Kath. Kör háznagyánál má d. e. 9—12-ig előre megváltatók. A fenn nem tartott helyekre jegyeket ki nem adnak, azok az ünnepély délutánján az érkezés sorrendjében foglalhatók el.

A csoportvezetők szíveskedjenek már d. u. 4 órakor megjelenni, hogy a rendezői felvételeket átvehessék s a rendezőbizottság megalkatható legyen.

A prem. főgimnázium Mária-kongregációjának jubileuma.

**Takács Menyhért dr.,
a premontrai rend prépostjának ünnepi beszéde.**

A prem. rendi főgimnáziumi kongregáció a következő lelkes felhívást boosította ki:

Az ifjúság ünnepe!

A szív, amely tűz és láng.

A sok sebtől vérző hazának legszebb reménye, amelyet a jó példa lelke mélyén ragad meg.

A legértékesebb erkölcsi és nemzeti kincsünk, amelyet becsülni, ápolni, nevelni, szeretni kell.

Az ifjúság ünnepe, amely lelkesedésével hódító nagyhatalom; elragad, tüzet szór, ifjúság, új életet ad. Jöjjen és ünnepeljen velünk az egész katolikus társadalom.

A prem. főgimnázium Mária kongregációját volt a társadalomban a hitélet tetőkre hívó harangja.

Sorakozunk most melléje, hogy egymást telítsük lelkesedéssel, új erővel. Lássuk az ifjúság, hogy a felnőttek is szentnek tartják azt, amiért az iskolában ég.

Ünnepünk erkölcsi értékének emelésére szívvel lélekkel vesznek részt Széchényi Miklós gróf megyéspüspök s Takács Menyhért dr. a jászóvári premontrai rend prépost-prelátusa.

A premontrai főgimnázium Mária kongregációját dec. 8-án tartja alapításának 10. évfordulóját.

Reggel 8 órakor a premontrai templomban szent mise, amelyet gróf Széchényi Miklós megyéspüspök mond. Szt. mise alatt a kongregánisták közös áldozása. Utána szent beszéd.

Délután 5 órakor a Katolikus Kör dísztermében ünnepély a következő műsorral:

1. Pápai és nemzeti himnusz, éneklés az ifjúság Resch Mihály zenetanár vezetésével.

2. Megnyitó beszéd, mondja Szilágyi Dózsa.

3. Az ezredes, költemény dr Krüger Aladártól, szavalja Kiss László, VIII. o. t.

4. Curshmann, Ti prezo, háromszólamu vegyeskar, éneklés a Pótzkó zeneiskola énektanszak növendékei.

5. Ünnepi beszéd tartja dr Takács Menyhért, a jászóvári premontrai rend prépost-prelátusa.

6. Kongreganista induló, éneklés az ifjúság.

A fenntartott és számozott helyek jegyei válthatók minden délután 6 órától a Katolikus Kör háznagy hivatalában.

Belépti díj nincs, de akarmily csekély adományt elfogadunk s a tiszta jövedelem

50 százalékát az anya- és csecsemővédelem céljaira juttatjuk.

Az ünnepély szépségét emeli, aki nem késik el.

A premontrai főgimnázium Mária-kongregációját.

Figyelmeztetés. A hölgyek számára a templomban a szószék és a szobor oldalán levő pad sorokat tartja fenn a rendezőség, az ezek számára a hátsó jobboldali pad sorokat. A szent áldozás így sorrendben történik: hölgyek, urak, ifjúság. Kéri a rendezőség ennek pontos megtartását, hogy a templomban a rend fenntartása lehetségesé váljon.

A délutáni ünnepélyre az urhölgyek és urloányok kongregációját és Katolikus Nővédő Egyesület működő tagjai számára keddig bazarólag tart fenn helyeket a rendezőség.

Kevés a város pénze, sok az adóssága.

A pénzügyi és jogügyi szakbizottság ülése.

A város nagy és fontos érdekeit, egész háztartását mélyen érintő kérdéseket tárgyalt tegnap Nagyvárad város pénzügyi és jogügyi szakbizottsága együttes ülésén.

Lukács Ödön főjegyző elnöklése alatt Juricskay Barna tanácsos, Németh István kir. tan., Reisman Mór kir. tan., dr Medvigy Gábor, dr Thury László, dr Agoston Péter, Székely Sándor, Fényes Manó, Kelen Béla, Balogh Vilmos, dr Friedländer Samu, Szűcs Géza főszámvevő, dr Popper Ákos, Löwenstein Zsigmond, Flaggmann Árpád és Pásztor Bertalan jegyző voltak jelen.

A szakdíjnokok és díjnokok.

Juricskay Barna tanácsos, mint előadó, előterjesztést tett a szakdíjnokok állásának átszervezése és a díjnokok nagyobb javadalmazása tárgyában. A szakdíjnokok állásának átszervezését az teszi szükségessé, mert a miniszter a nyugdíj szabályrendeléstől kifogásolta, hogy a szakdíjnoki állásokat a tisztviselők közé sorozták s áttette azokat a díjnokok csoportjába. Ez sérelmes a nagyobb léptékű bíró s tisztviselői tesndőket végző szakdíjnokokra. Ezenkívül a rendes díjnokok helyzetén, akiknek 2 K 40 fillér napidíjat állapít meg a szabályzat, szintén segíteni kell, mert ebből az összegből ma nem lehet megélni. A szakdíjnoki állások átszervezése és a díjnokok helyzetének javítása azonban 60—70 ezer korona évi többkiadást okozna.

Dr Friedländer Samu az egész ügyet a háboru utáni időre kívánja elhalasztani.

Dr Thury László a szakdíjnokok egy részének átszervezését tisztviselő állásokká, előadói állásokká tartja. 10 évi munka után sincs a kellő nyugdíjuk biztosítva. A szakdíjnokok közül azonban csak azok egy részét tartja átszervezendőnek tiszti állásokba. Ez mintegy 14000 K többkiadást okozna. — A napidíjasok fizetése sem áll arányban a viszonyokkal, mert a mai helyzet igazságtalan; 10 év után is csak 2 K 40 fillér lehet a fizetésük. Ne csak pénzügyi, hanem emberi szempontból is tekintsek a kérdést.

Dr Medvigy Gábor szerint sem maradhat a mai helyzet, mikor hosszabb szolgálat mellett is bizonytalan sokaknak a helyzete. A szakdíjnokok némelyikénél csak a jogi részét kell rendezni a kérdésnek, mert a magasabb díjazás úgy is meg van. A rendes napidíjasok helyzetén továbbra is drágasági pótlékokkal igyekezzenek segíteni.

Szűcs Géza a háboru utánra kérte a rendezés elhalasztását. A napidíjasok fizetését egyes esetekben úgy is emeli a polgármester. Ma már 2 millió a város deficitje, ame-

lyet az 1917. évi költségvetésbe be kell iktatni. Ezért csak a szakdíjnokok átszervezését fogadja el a bizottság; mert a mai rendszert ki kell küszöbölni. Ez 14000 koronába kerül. A napidíjasok fizetésének a rendezése pedig maradjon a háboru utánra.

Juricskay Barna válaszol a felzárkósításokra. A szakdíjnokok átszervezését összekapcsolta a napidíjasok helyzetének javításával. Kéri az előterjesztés elfogadását.

Kelen Béla nem tartja a jelen körülményeket alkalmasnak a kérdés rendezésére.

Dr Medvigy Gábor nem halasztja el a szakdíjnokok ügyét, mert a nyugdíj szempontjából fontos rájuk nézve a rendezés.

Dr Popper Ákos személyenként tárgyalná a dolgot s csak egyeseket minősítene át tisztviselővé, a többi maradna szakdíjnokok. — A díjnokokon is szeretne segíteni; ezeknek számát felére szállítaná le, de kétszeres díjat adna.

Németh István rámutat, hogy eltértek a miniszteri rendeletről, amely szakdíjnokokat nem akceptál. Az összes szakdíjnoki állásokat szüntessék meg, szervezzék át. Így több lesz a kiadás, de erre mutassanak rá az előadók, hogy mennyi pótdíjt kell emelni.

Lukács Ödön megvilágítja a kérdést. Bírni akarják egy rész kiszakításával a kérdést megoldani, megayugvás nem lesz. A városi adminisztráció megérett a reformra az bizonyos. De nem a háboru alatt, Fedezet nincs. Csak segítséggel lehet provizorisan segíteni. Ő is a halasztás mellett van.

Dr Friedländer Samu a fedezet kérdését tudja a legfontosabbnak. Ami más fontos a szakdíjnokokra, az méltányos a napidíjasokra is. Az elhalasztást pártolja.

Az együttes szakbizottság a Medvigy Gábor indítványát fogadta el, a szakdíjnokok átszervezésére vonatkozólag s a számadások megtétele végett visszaadták az ügyet.

Felirat a költségvetés jóváhagyásáért.

A város 1916. évi költségvetését tudva-levőleg a belügyminiszter nem hagyta jóvá, mert nem engedte meg, hogy a hiányt kölcsönből fedezze a város, hanem új jövőbeli forrásokat teremtsen, vagy emelje a közköltséget.

Juricskay Barna ismertette a helyzetet s rámutat, hogy 30 százalék közköltséggel emeléssel lehetne a miniszteri rendeletnek eleget tenni. Tekintettel, hogy már az év vége van s december 31-én nagy fizetési vannak a városnak, javasolta, hogy irjanak fel a költségvetés jóváhagyására, továbbá a Rimanóczy-alsóból 240000 korona kölcsönt vegyenek fel a háborúfillér és a vízgalmi adó jövedelmének a terhére.

A szakbizottságok a javaslatot elfogadásra ajánlják.

A javaslat indokolásában Juricskay tanácsos felemlítette, hogy az 1917. évi költségvetésben különben is emelni kell a közköltséget.

Erre vonatkozólag dr Friedländer Samu indítványt tett, hogy utasítsák a tanácsot, miszerint az 1917. évi költségvetést közköltséggel emelés nélkül állítsa össze a jövedelem fokozására adóztatassuk meg a villamos vasút jegyeit.

Az indítványt azonban elvette a bizottság.

Végül elfogadta az együttes bizottság, hogy az V ik hadikölcsönből Nagyvárad várossa 1.000.000 korona, az ajapok pedig 300.000 korona hadikölcsönt jegyezzen 5 és fél százalékos kötvényekből.

Ezzel az ülés véget ért.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer-
Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákosgyut 7/B.

A koronázási ünnep lefolyása.

Budapest, december 2. (Saját tudósítónktól.) Hétfőn délután négy órakor összeül a koronázást előkészítő nagybizottság, amelyen Hazai miniszter elnököl. Az igazságügyminiszteriumban készült előadói tervezet a legnagyobb részletességgel ismerteti a koronázás programját. A koronázás napját megelőző nap délután átszállítják a koronát a Mátyás temp'omba. A koronázás reggel nyolc órakor kezdődik. A király és a királyné kíséretével elindul a várból a Mátyás templomba. Az ünnepélyes eskütétel a Halászbástyánál történik. Az eskütételről a király kíséretével a Szent György térre vonul, ahol megtörténik a négy vágás a világ négy tája felé.

Innen a királyi pár visszatér a várba, ahol megtörténik a koronázási ebéd. A király asztalánál csupán a királyné, a nádorhelyettes, a hercegprímás, a kalocsai érsek és a nuncius foglalnak helyet. A királyi párt az ebédnél Csekonics Gyula gróf főasztalnokmester és herceg Eszterházy Miklós főpohárnokmester szolgálják ki. A főrendiház és képviselőház tagjaiból a király által kiválasztott urakkal a korona és a koronázási jelvények három napig közszemlére lesznek kitéve a várban.

Közvetlenül a koronázás megtörténte után a király felavatja az aranyarkantus vitézeket.

leánya egész éjszakát férjével töltöte. Vida sirva esküszik, hogy ártatlan. Testileg-lelkileg meg van törve.

Komlói Gyula, Vida védője kijelentette, hogy az összeütközésnél igen fontos, hogy a kivilágítlan szemafor a fák között, egy kanyarulatban van elhelyezve, amelynek kivilágítatlan voltát Vida csak akkor vette észre, amikor közvetlen mellette volt. Vida azonnal fékezett, sőt, amikor a fék nem működött, ellengőzt használt, működésbe hozta a homokszórót és a vészféket. Néhány másodperc idő alatt azonban, amíg Vida mindezeket véghezvitte, a 200—300 méter ut elvesztése katasztrófálissá válhatott egy másodpercenként 26—28 méternyi utat megtető, szédületes sebességgel haladó gyorsvonatnál.

A katonák mindenütt.

Hogy a fronton már harmadik évszembe néznek a halállal és meghalnak, ha kell, hiszen ez a katonasor, hát nem lepődünk meg. De hogy bü katonáink nemcsak a golyózáporban járnak legelől, hanem a frontmögötti kötelességeiből is megkövetelik és derekasan ki is veszik a részüket, ez felülmúlja nyitja valamennyiököt a szemünkben és elapasztja a csodálatunkat, amivel kellőképpen méltányolhatnók őket.

Vetésben, aratásban, ha ellankad, vagy megfogyatkozik a munkáskéz, a füstölő fegyvert nem pihenés okából teszik le, hanem kapára kaszára kapnak s így verik el az itthonlevők gondjait. Ha a kárpáti honatlanokat fedél alá kell segíteni, megint ők az első, akik sovány zsoldjuttat felajánlják. Menekülnek és szenvednek az erdélyiek? Nincs az az elvándorló katonabugyelláris, a mely meg ne nyílnék, hogy leszárítsa a nyomoruság könnyeit. Mindenütt a katonák, a mi verhetetlen, mesébe illő hőseink...

A hadikölesön aláírásából is ők ragadják meg és kötik le legerősebben a figyelmünket. Az életével egyik se törődik, de a fil-lért egyik hadikölesöntől a másikig kuporgatja mind s van, aki végrendeletben köti a pajtásának lelkére a hadikölesönt jegyezzen belőle. Olykor talán számba sem vehető, mert pénznek annyira kevés, de az elmosódó öszegyek a magyar föld, a haza szeretetének olyan mérhetetlen mélységéről, a nemzet-őserő olyan kiapadhatlanságáról beszélnek, hogy megindulás és könny nélkül a legtöbbször elig állja az ember.

Már szinte mindennapi ez a dolgot, de azért ahányszor találkoznak vele, ismét és ismét megragadjuk s jó magassra emeljük, hogy mindenki meglássa. Lássák ellenségeink s tanulják meg a példákról, hogy nálunk nélkül számoltak, amikor vesztünkre szövetkeztek. És hadd lássák idehaza és okuljanak, ha mégis akadnának még köztünk, akik valamivel adósi volnának a nemzetnek, hogy számon tartunk mindent és mindenkit. Ime a jót, bárha olyankor csak morzsányi büszkén ismerjük el a magunkénak és szívotnkba zárjuk. De épp így itélni fogunk és pedig kérlelhetetlenül — a bujkálók fölött is, akik nemzetünket legnagyobb veszedelmének a napjaiban érzékellenül, idegenül magára, sorsára bízták.

Miksa főherceg a katasztrófa áldozatainál.

A király koszorút küldött. A főherceg látogatása a kórházakban.

Budapest, dec. 2. (Saját tudósítónktól.) Miksa főherceg királyunk megbízásából reggel udvari különvonaton Budapestre érkezett Huryadi József gróf, a király szárnysegéde kíséretében.

A főherceg két hatalmas babékoszorút hozott magával a herceghalmi katasztrófa áldozatai ravatalára, amelynek egyikét a Thallóczy Lajos ravatalára teszi.

A főherceg délelőtt meglátogatta a kórházakat, ahol a szerencsétlenség áldozatai fekszenek. Először a műesernok hadikórházát kereste fel, aztán a Rókus kórházba, majd a morgueba hajtatott Thallóczy holttestének megemlézésére.

A kórházakban a főherceg megszólításával tüntette ki a sebesülteket, vigasztalta őket és megkérte a vezető főorvosokat, hogy különös gondjuk legyen a szerencsétlenségre. A főherceg este visszautazik Bécsbe.

Thallóczy holttestét a morgueban ideiglenesen ravatalra tették. A főherceg látogatása után dönt az ügyészség afelől, hogy felboncolják-e Thallóczyt, avagy sem. Ennek megtörténte után átszállítják a holttestet az egyetemre, ahol díszesen felravatalozzák. A tulajdonképeni temetés Kassán lesz, ahol Thallóczyéknak családi sírboltjuk van.

Ma délelőtt a morgueban megjelent Tolnay Kornél Máv. elnöki igazgató, Thallóczy közeli rokona, hogy a halotti bizonyítványt kivegye. A halottak száma éjjel megnövekedett. A dologház kórházában meghalt Borecki János fékező és egy ismeretlen munkásasszony. A többi sebesült állapota részben javult, néhánynak azonban rosszabbodott az állapota.

Budapest, december 2. (Saját tudósítónktól.) Tatabányáról jelentik: Tegnap itt egy lerongyolódott ember jelent meg az utcákon, látán csupán harisnya, cipő nem volt, a hozzáintézett kérdésekre nem tudott válaszolni. Azt hiszik, hogy a vasúti ka-

tasztrófa menekülte, aki a szerencsétlen összeütközés pillanatában megőrült.

Miksa főherceg Thallóczy ravatalánál.

Budapest, december 2. (Saját tudósítónktól.) Miksa herceg a király képviselőtökeken délben felelgykor megjelent a törvényszéki orvostani intézetben. Fehér krizantémumból álló hosszú széles piros fehér-zöld szalaggal ellátott koszorút helyezett el Thallóczy ravatalán.

Thallóczy holtteste ideiglenesen az intézet kápolnájában van felravatalozva. A főherceg néhány pillanatig megszemlélte Thallóczy holttestét, aztán eltávozott. Az egyik kamarás közölte Kenyeres Balázs egyetemi tanárral, hogy a koszorun azért nincs korona, mert Őfelsége még nem megkoronázott király Magyarországnak.

Thallóczy temetése.

Budapest, dec. 2. (Saját tudósítónktól.) Thallóczy felboncolását a törvényszék mellőzte és megadta a temetési engedélyt.

Délelőtt folyamán megjelentek a ravatalnál Hazai miniszter és mások. Délben negyed egykor Miksa főherceg, Más intézkedés szerint Thallóczyt nem az egyetem, hanem a Tudományos Akadémia oszlopcsarnokából temetik negyediken délután egy órakor.

Budapest, dec. 2. (Saját tudósítónktól.) Miksa főherceg este visszautazott Bécsbe. A király által az áldozatok ravatalára küldött koszorút a miniszterelnökség egyik tisztviselője délután kivitte Herceghalomra.

Vida János sir.

Herceghalomról jelentik: A katasztrófa színhelyén ma megjelentek a vizsgáló bizottság tagjai. A közeli községekkől százával állanak az öszemorzolt holttestek mellett sírdogálva.

Vida János főmozdonyvezető felesége és

HIREK

ADVENT.

Ma, amikor az egész világ várja a békét s vágyó sóvárgással nézi, honnan jön a béke nagy gondolata, előttünk a képe a kétezer év előtti világnak, mely hasonló sóvárgással várta az Üdvözítőt, a megváltást a romlott világnak, zaklatott lelkek békéjét, melyet a világ nem adhat. Advent hangulata uralkodik ma is az ezer-sebbször vérszínű világon. Annyi szenvedés után megkönnyebbülés után ahítózunk. Ki ad enyhülést a sejtő sebekre? Megalázkodva, bűnbánattal forduljunk az Üdvözítőhöz, aki hív: Jöjjetek hozzám, én megennyhitlek titeket. Az egyház azt akarja, hogy az advent négy hete az Üdvözítő óhajlásának és várásának hete legyenek, emlékeztetőül a négy ezredévre, mikor a patriárok és próféták sóvárogtak a béke fejedelmé után. Nincs senkiben másban üdvösség! És ha a világ újra az ő szelíd igéje alá hajlja fejét, el fog következni a béke országa a földön.

Az advent alatt csak szerdán és pénteken kötelező a böjt. El vannak tiltva az ünnepes menyegzők advent első vasárnapjától kezdve.

Holnap lesz az első róraté, a hajnali mise. E misek első szava ugyanis: róraté! a prófétáktól vett szavakból: Harmatozáatok egék az igazat; felhők hullassátok le őt; nyíljon meg a föld és teremje a Megváltót.

A hajnali misék reggel 6 órakor lesznek a plebánia templomokban az egész adventi idő alatt.

*** Rendkívüli városi közgyűlés a hadikölcsön jegyzése tárgyában.** Mint már említettük, Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága az V. Hadikölcsön aláírása tárgyában holnap, hétfőn délután rendkívüli közgyűlést tart. Erre vonatkozólag a polgármester a következő meghívót bocsátotta ki a törvényhatóság tagjaihoz:

Vasemennyi bizottsági tag urak! Az V. hadikölcsön jegyzésében Nagyvárad város közönség részvételének megállapítása tárgyában főispán ur Ó Máltósága a folyó évi december 4-ik napjának délután 3 órájára rendkívüli közgyűlés egybehívását rendelte el. Van szerezésén erre a közgyűlésre bizottsági tag urat tisztelettel meghívni. Nagyvárad, 1916 nov. 30. Rimler Károly polgármester.

*** Értekezlet a hadikölcsön ügyében.** A hadikölcsön sikere érdekében nagyszabású akció indult, amelyben az egész város társadalma részt vesz. Dr. Cziffra Kálmán főispán ez ügyben holnap délelőtt 11 órára értekezletet hívott egybe, amelyen a városháza nagytermében tartanak meg.

*** A Kath. Növendő Egyesület gyűlése.** A Kath. Növendő Egyesület elnöksége értesíti a munka ársakat, hogy az egyesület rendez gyűlést hétfőn délután fél 6 kor tartja meg a Szent László menedékházban.

*** Az árdrágítók ügye.** A rendőrség büntető osztálya befejezte az árdrágítók ügyének egy részében a nyomozást és a nyomozati iratokat áttette a kir. ügyészséghez s így a gyorsított eljáráshoz tartozó ügy hamarosan tárgyalás alá fog kerülni. Még neveket nem közölhetünk, azonban a tár-

gyalások alkalmával ki fog tűnni, hogy kik a háború parazitái. A rendőrség most újabb 26 mázsa gyertyát foglalt le.

*** Hohenlohe herceg közös pénzügyminiszter.** Bécsből jelentik: A hivatalos lap mai száma királyi kéziratot közöl, mely szerint Buriánt felmentik a közös pénzügyminiszterium és Bosznia Hercegovina ügyének vezetésétől. A király közös pénzügyminiszteré Hohenlohe Schillingfűrt herceg titkos tanácsost nevezte ki.

*** A Katholikus Kör vetítő-estéje.** Kedden este ismét megkezdik a Kath. Kör eddigi népszerű vetítő estéjeit. Most a Kaukázus kerül bemutatásra, ez a mostani háborúban annyira fontos, természeti szépségekben oly gazdag vidék. A pompás színes képkehez dr. Géczy József theol. tanár tart előadást. A vetítő est kedden délután 5 órakor kezdődik.

*** Kemény kapitány és a menekültek.** Mikor Erdélyből a menekültek Nagyváradra özönlöttek, idejött dr. Elekes Dénes kézdívsárhelyi előkelő ügyvéd is családjával. Ő hamarosan elutazott a harc tere, azonban családja itt maradt: s Kemény L. Ignác rendőrkapitány, a „menekültek atyja” (ahogyan a városházán nevezték) vette őket pártfogásába. A család aztán visszautazott Nagyváradról. Most a tábori posta levélat hozott Kemény kapitánynak, aki bizonyára kedves emlékei közé fogja azt sorolni. Dr. Elekes irt levelet neki Albániából, ahol mint főhadnagy teljesít szolgálatot, meleg szavakkal emlékezik meg a rendőrkapitányról, Isten áldását kéri rá és családjára s különösen köszöni, hogy Kemény kapitány a sajátjából juttatott az ő gyermekei részére tejet. Kemény kapitány különben az ország minden részéről kap köszönlevelet azon humánus bácsámóddért, amelyben a menekülteket részesítette.

*** Itélet az Ullmann-perben szerdán.** Befejeződik a perbeszédék Ullmann Sándor és társai ismert ügyében, megtörténtek a replikák, a vádlottak is nyilatkoztak s a bíróság Balás Elemér dr. elnöklésével holnapról kezdve tanácskozik az ítéleten és szövegezésén. Szerdán ennél fogva ítéletet mond a perben, mely az elhunyt király alatt indult meg s IV. Károly király nevében nyer befejezést.

*** Ma van Arpádon a diszközgyűlés.** Tisztelettel hozom tudomásra, hogy a november 26-ára összehívott községi képviselőtestületi diszközgyűlést az országos gyász miatt f. évi december hó 3-án d. e. 10 órakor tartjuk meg. Bondár István bíró, mint elnök.

*** A ref. Leányegyesület ünnepeje.** Tegnap este tartotta a ref. Leányegyesület ünnepejét a katonák karácsonya javára. A nagy termet egészen megtöltötte az előkelő közönség, mely nagy élvezettel hallgatta a kitűnő műsor számait, melyet a rendezőség igen figyelmes állított össze. Igen határos volt a bakószóató telet szimbolizáló előkép, melyben több bájos urilányt láttunk. Édeskes volt Czeglédy Ferenc beszéde. Nagy tapvihar jutalmazta Patkó Aladárné, a kitűnő énektanárnő három növendékének énekét. Határos volt Szabó Gusztávné, egyesületi anya melodramája, melyet Steinhacker A., a leányegyesület elnöke kísért zongorán igen ügyesen. Nagyon kedves volt Sulyok Ica szavalata is. Láposy Erzsike művészi hangudjátéka a komoly zenét kedvelő közönségnek szerzett nagy élvezetet. Dícsőretet érdemel Steinhacker Adika, ki a színpadot rendezte kiváló ízléssel.

*** Eladó egy finom sötétbarna mar-mota szőrmé muff: Szécsizló utca 29.**

Őszi és téli ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függyöny, kézimunka, ke-lengye neműek tisztítása. Fe-kete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógógyárában
Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14-69.

*** Mikulási estély** Aszódi üzleteiben, Kossuth ucai főüzletébe és Rákóczi uti csokoládékirály fióküzletébe rengeteg mennyiségű mikulás és gyermekajándékok cukorkákkal, süteménnyel. Eladásra kerül: 600 üveg P. Lugyai bor és 600 üveg Andrányi és tokajbor. Azonkívül konyak, likőr, rum, p. zsgó, mustár, tea, kivé, csokodí, kitűnő dió, gyümölcsíz, sósborszesz, édespaprika és mindenféle cukrozott gyümölcsök. Figyelmét felhívom az ajándékadóknak mielőtt vásárol tekintse meg üzleteimet.

Kitűnő cernavásznak, szé-pességi törők törülközők, méteres lendamasztok, asz-talneműek, lepedő és pap-lanlepedő vásznak, len és cérna kanavászkok legelő-nyösebben beszerezhetők

Vászonüzletben

Beöthy Ödön-u. 1. Bejárat a kapu alatt.

Helyi és vidéki telefon 1163.

Legújabb táviratok.

A király egy német gárda ezred főnöke.

Budapest, december 2. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Vilmos német császár Károly királyt meghagyván a második wettféliai huszárezred főnöki minőségében és a német haditengerészethez a la-suite viszonyában a 2. számú Kaiser Franz gárda gránátos ezred főnökévé nevezte ki.

Rekviem Ferencz Józsefért.

Budapest, december 2. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A Hoffburg plebánia templomában Ferencz József lelkiüdvéért délelőtt 11 órakor engesztelő szent misét mondtak, a királyi pár és az uralkodóház tagjainak részvételével. A gyászünnepélyen résztvett a bolgár király, a trónörökös és Cyrill herceggel.

A rekviemet Csernoch hercegprimás pontifikálta fényes segédlettel.

A hercegprimás este Budapestre érkezett.

Felhívjuk a közönség figyelmét a „Hófehérke“ harisnya aruház mai számukban közölt hirdetésére.

IRODALOM

József főherceg vezérezredes régi arcvonaláról, a Doberdó kénköves pokláról, ahová tizenhat hónap óta anyai magyar sóhajtsák száll, nem jelent meg még könyv, amelyet szerzője kizárólag az ott barcoló honvédek és más magyar katonák emlékének szentelt. A karácsonyi könyvpiacon kerülő „Doberdó“ lesz az első, amelyet méltán nagy érdeklődéssel várnak katonák és az azok hozzátartozói, tehát az egész ország, mert szerzője nem haditudósító, hanem hő és katoná. Székő István honvédbadnagy, aki a cs. és kir. sajtóhadiszállás jóváhagyásával mint szemtanú írta meg az utolsó leonó csaták legmeggrázóbb fejezetét. Könyve, mely a karácsonyi könyvpiacon eseményének ígérkezik, már most megrendelhető minden könyvkereskedésben. Ára 4 korona.

ZENE-ÉS MŰVÉSZET

A Dierzi hangverseny.

Az udvari gyász miatt elmaradt hangversenyt a kiváló művészek e hó 14-én, csütörtökön este tartják meg a Vörös Kereszt egytel járára. A művész társaság programját a következőkben ismerhetjük:

1. a) Paganini Kreisher: Preludium és Allegro; b) Dvorak: Humoresque; c) Carlier: La chaise; Kress Géza
2. a) Puccini: Aria a „Pillentő kisasszony“ c. operából; b) Hildeich: Der Lenz; Dierziné Récz Ena.
3. Tschajkovszky: Hegedűverseny. (Allegro moderato. Canzonetta. Finale); Kress Géza.
4. a) Am Sonntag am Montag...; b) Das Hexlein (rég. népdalok); c) Mendelssohn: Hexenlied; Dierziné Récz Ena.
5. a) Brahms — Joachim: Magyar táncok; b) Paganini: Betorkarjaterc; Kress Géza.
6. a) Dierzi Altató dal; b) Lányi: Levél a tanyáról; c) Csiky: A kosár; d) Dierzi: Liliomszál; Dierziné Récz Ena. Zongorán Dierzi Oszkar kíséri.

Jegyek a hangversenyre a Katolikus Kőr háznagyánál, a Hegedűs hírlapíródnán, a fentartott helyek pedig a Vörös Kereszt irodájában (Bihar megyei kórház váltatók meg).

Igazságszolgáltatás.

A tettenért tolvaj vérengzése. Kolafalváról indult utnak ez év tavaszán Mos Juon a suni a Kerpenyótet elhagyva, Vaskóhmezőre ért. Ott belebujt Krecz Filiman osztréjébe. Talált egy bundát, élelmiszert, azt felpakolta a elakart inálni. A pillanatban lépett be Krecz Györgyné, a gazda meye a elkezdett kiabálni:

— Tuláj, tuláj!

Azután nekiugrott a lefogta. Jött Krecz Filimen is, az is segített, de a tettenért tolvaj mindkettőjüket megbíeszkázta. Tegnap

állott ezért az esküdtbírótság elé, amely Serress Barna tanácselnök vezetése alatt tárgyalta az ügyet. Ügyész volt Miskovzky Jenő dr. A tanúk így adták elő a történeteket. Itélet hétfőn lesz.

SZÍNHÁZ.

Heti műsori

Vasárnap délután: Csodaszék (Sz. Zsigmond Arns, Biller Irén, Vigh Manci fellépté.)

Vasárnap este: Királynőm... meghalok érted. (Bemutató előadás)

Hétfő: Szünőt.

Kedd: Királynőm... meghalok érted.

Szerda: Királynőm... meghalok érted.

Csütörtök: Királynőm... meghalok érted.

Péntek: Zsába (E. Kovács Mariska felléptével.)

Szombat délután: Suhanc. (A címszerepben Biller Irén)

Szombat este: Egy magyar nábob.

Vasárnap délután: Ártatlan Zsuzsi.

Vasárnap este: Névtelen asszony.

Doktor ur. Molnár Ferenc régi bohózat szép közönséget vonzott tegnap este a színházba. A doktor ur szerepében természetesen ez alkalmal is Tóth Elek jelentkezett. Sik Résző sikerült csirkefogó alakítása sem új előttünk. Maszkjával és játékosával hatott Szigeti Jenő a rendőrfogalmazó figurájában. Mellőük T. Pogány Janka, Polgár Mariska, Körösy Juci, Dórea István és Zsoldos Andor nyújtottak sikerült alakításokat. Taps is volt.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután a közkezdelt Csodaszék kerül színre, vasárnap este pedig Villányi Andor nagy-sikerű drámája, a Királynőm... meghalok érted kerül bemutatásra a már ismert első rangú szereposztással.

A színház szünete. Hétfőn a hivataly budapesti rekvizitójának napján ismét szünetet tart a Szigligeti színház.

Királynőm... meghalok érted! Villányi Andor vasárnap este bemutatásra kerülő drámája háttérben oly élénk érdeklődés ryilvánul meg, hogy már az eddigi elővetés a jegyeknek is garantálja, hogy a premiere zenfölt haz előtt fog lezajlani. Dru való tekintettel a színház vezetősége a jövő hét kedd, szerda és csütörtök napjaira is kifizették Villányi drámáját, amelynek előadásaira, már mártól kezdve vásárolhatók a jegyek a színház nappali pénztáránál.

A színház és a zenekar. Az a műsor, amelyet ma lát az olvasóközönség a Színház rovat élen, olyan, hogy azt ebben a pillanatban még fentartással teszi közzé a színház vezetősége. Tárgyalások vannak — ugyanis — folyamatban az írást, hogy a színházzal kötött szerződés alapján a honvédelmi miniszter engedélyezze a gyászidő tartama alatt is a katonazenekarnak a színházban való közreműködését. Amennyiben ezek a tárgyalások a remélt eredménnyel járnának, akkor bizonyos tekintetekben megváltozna a műsor, amelynek néhány kitűzött darabját operettek váltanák fel.

URANIA mozgószínház

Vasárnap, hétfőn
A csabító
dráma 3 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppnapon 3 órakor és hétköznapokon 5-kor.

APOLLÓ mozgószínház

Vasárnap
A szeplőtlen asszony
regény 4 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppnapon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

VIGADÓ mozgószínház

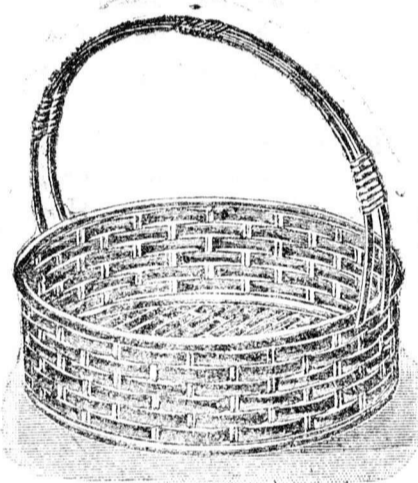
Vasárnap, hétfőn
A nőgyűlölők
vigjáték.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppnapon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

NYILTÉR

Karácsonyi vásár

Heti árjegyzék:

- China ezüst kenyér kosár . . . 4 K
- China ezüst cukor tartó . . . 4 K
- China ezüst vaj tartó . . . 4 K
- China ezüst cukor kosár . . . 4 K
- China ezüst dohányozó készlet 4 K
- Vizes készlet 6 személyre . . . 4 K
- Boros készlet 6 személyre . . . 4 K
- Likőrös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Sörös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Tészta készlet 6 személyre . . . 4 K
- Befőttes készlet 6 személyre . . . 4 K
- Teás készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Kávés készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mocca készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mosdó készlet fayence . . . 10 K
- Fűszer készlet állványval . . . 10 K
- Cigaretta ezüst készlet . . . 10 K
- Ebédő készlet aranyozással 6 személyre . . . 24 K
- Evőeszközök, kávéházi felszerelések, vendéglői felszerelések
- Képkerepezés, ablak üvegezés gyorsan, előnyös árban készül.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés

Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR**

Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

Vegyünk Osztálysorsjegyet
az új főelárusítónál az
Ujvárosi Takarékpénztár r.-t.-nél
Szent László-tér 5. Telefon 994.

Huzás december hó 7-én és 9-én.

A kedveltebb:

86329, 86338, 86344-5, 88504,
88513-24, 64314-23, 92105-24

azámu sorsjegyek még néhány napig
kaphatók.

Bubla és Társa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer
és csemege kereskedésben.
Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő **Málnaszörp,**
Törley pezsgő, valódi
kitűnő **ó-borok.**

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss
izletes házikenyér. Felvágott
fa házhoz szállítva. Élelmi
cikkek. Naponta friss vaj,
remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

Harisnya, tricó, keztyű.

Svetterek, kabátok, lélek-
melegítő, gyermek kötött
ruházatott, valamint az
összes kötöttáru cikkek,
legelőnyösebb árakban be-
szerezhetők, az általánosan
elismert szolid és jó áruk-
ból hírneves

Hungária Harisnyáruház
a Sas Passage főbejáratánál.

Kérjük cégünket összenemléveszteni

Hirdetmény.

A magy. kir. pénzügyigazgatóság érvé-
nyesítésével ellátott 1916. évre szóló had-
mentességi díj kivétési lajstromok az 1909.
évi XI. t. cz. értelmében 8 napi közzemlére
folyó hó 4-től 11-ig bezárólag a városi adó-
hivatal 20. számú szobájában azon figyel-
meztetésre kötelesek ki, miszerint azt az ér-
dekeltek megtekinthetik és hadmentességi
díjuk elleni naptaláni felszólamlásukat Nagy-
várad város közigazgatási bizottságához 15
nap alatt benyújthatják.

Nagyvárad, 1916. évi dec. hó 1-én.

Városi adóhivatal.

Mezőgazdáknak saját gaz-
dasági szükségletükre szol-
gáló köles háttolását a Hadi
Termény-Részvénytársaság
feltételei szerint elvállaljuk.

Moskovits Adolf és Fiai

„Adria“ R. T. Nagyváradon.

Jó polgári házi koszt

kapható jutányos áron,
ugy kihordásra, mint
bentkosztosra. Teleky-
utca 62-ik szám alatt

Burik Józsefnél.

OLCSÓ SZÉN!

1 mm almamezői barnaszén
házhoz szállítva 4-50 K
Legkisebb szállítható meny-
nyiség 8 vagy 10 mm.

Megrendelhető

Menyhért Szénbánya
városi irodájában. Kertész-u 11. sz.
(Hajótér villamos megálló mellett.)
!! Telefonszám 10-85. !!

IZSÁK LIDIA

elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,

Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda

előtében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra
alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes
tartók, melltartók és baskókban nagy
választék. Fűzőket választás végett vi-
dékre is küldünk, tisztításokat és javítá-
sokat pontosan elkészítünk. Szépligeti
színház művészeti iskolák egyedüli szállítója.
:: Telefon: 11-53. ::

Kiadó. Arany János-utca 7. sz. házban
egyedülálló 4 szobás modern lakás fűdő-
szoba és egyéb mellékhelyiségekkel 1917 má-
jus 1-re átkelezhető a Polgári Takaré-
kpénztárnál. Kossuth-utca.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Értesítjük a város t.
közönségét, hogy a
legújabb rendszerű

Villamos vasalók,
„**fűzőedények,**
„**tea főzők,**

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb
árban telefon rendelésre díjmentesen
házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos vilá-
gítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel
ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000
gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kap-
hatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszerező telefonja

55.

Főszerező telefonja

55.

Merza Kálmán

nyerges és szijgyártó Nagyvárad,
Rákóczi-ut 19. szám.

Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijazat, kocsizó és igás szerszámok, kocsifűtés, lábvédők és szerszámok raktára.

Vas és rézágak

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek: összehajtos ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

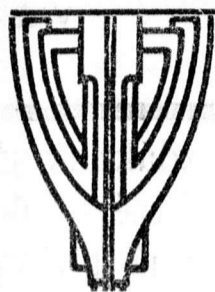
r-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Janky Antal Utóda

(Cégtulajdonos Csatóry József.)

A legrégebbi fűszerüzlet
Nagyváradon.

A mai viszonyok közt való nehéz beszerzési viszonyok dacára mindenből teljes raktárkészletet tart

Helfy József utóda

NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 7.

Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Ajánl dús raktáráról előnyösen: lisztes és gabonaszákot, ponyvát, mindenféle legjobb kötélárut, kender és papírzsineget,

szalmaszákot, pokróczok és takarókat,

gazdasági erős esztrakát és fedéllemezeket, olajokat és gépszirt. Nagy raktár kárpitos kellékekben.

Az Erzsébetligeten lévő

4 uj földszintes

házban két és három szobás lakások kiadóak.

(Püspöki residenciamellett.)

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

MEGHIVÓ**a „PARK“ nagyáruház**

(Rákóczi-ut 5.)

folyó hó 4-én tartandó megnyitására.

Alulírott van szerencsém Nagyvárad nagyérdemű közönségét a „Park“ Nagyáruház megnyitására tiszteletteljesen meghívni. A „Park“ Nagyáruház cikkei a következők lesznek:

- I. Bőr-díszmüaru és utazási cikkek
- II. Díszmüaru és pipere cikkek
- III. Bel- és külföldi játékaruk
- IV. Sport cikkek
- V. Kötött- és szövöttáru.

Célom Nagyvárad nagyérdemű közönségének általam vezetett cikkeiben a legjobbat a legjutányosabb árban nyújtani.

Kérve a közönség szives pártfogását

a „Park“ Nagyáruház tulajdonosa.

Nagy karácsonyi vásár!**a „HÓFEHÉRKE“ harisnyaáruházban**

Szent László-tér, Sas-palota.

Előrehaladott idény miatt téli áruk mélyen leszállított árakban:

Női gyapjukabát	28.—, 30.— K
Lélekmelegítők	5.—, 6.—, 8.— 10.— "
Férfi sweater gyapju	13.—, 16.—, 24.— "
Prima gyapjuing és nadrág	10.—, 11.—, 13.— "
Téli férfiharisnya	1.60, 1.90, 2.30, 3.—, 4.— "
Női téli harisnya	1.96, 2.20, 2.60, 3.—, 4.— "
Téli női keztyű	—90, 1.—, 1.20, 1.96, 3.— "
Csavar lábszárvédő prima	5.—, 6.—, 7.— "

Nagy occasio zsebkendőkben alkalmas karácsonyi ajándék!

Női prima pamutzsebkendő tet.	6.—, 8.—, 10.— K
Női prima cérnazsebk tet.	11.—, 13.—, 16.—, 20.— "
Női himzett jóminőségű tet.	10.—, 12.—, 14.— "

Leszállított árak folyó hó 20-ig érvényesek!